

Wyrok z dnia 26 stycznia 2001 r., II CKN 361/00

Przypozwanie (art. 84 k.p.c.) nie przerywa biegu przedawnienia roszczeń regresowych przewidzianych w art. 828 § 1 k.c.

Przewodniczący: Sędzia SN Marian Kocon (sprawozdawca)

Sędziowie SN: Krzysztof Kołakowski, Kazimierz Zawada

Sąd Najwyższy po rozpoznaniu w dniu 26 stycznia 2001 r. na rozprawie sprawy z powództwa Zakładu Ubezpieczeń i Reasekuracji „P.” przeciwko Polskim Kolejom Państwowym, Zachodniej Dyrekcji Okręgowej Kolei Państwowych w P. o zapłatę, na skutek kasacji powoda od wyroku Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 28 kwietnia 1998 r.,
oddalił kasację.

Uzasadnienie

Powodowy Zakład Ubezpieczeń pierwotnie domagał się zasądzenia od pozwanych Kolei kwoty 62 547,84 zł z odsetkami, po czym rozszerzył żądanie pozwu o dalsze kwoty 106 389,22 zł i 168 981,00 zł z odsetkami tytułem zwrotu wypłaconego odszkodowania za szkodę spowodowaną wzniesieniem pożaru lasu w sierpniu 1992 r.

Sąd Wojewódzki w Poznaniu wyrokiem z dnia 23 czerwca 1997 r. uwzględnił powództwo do wysokości 348 633, 81 zł z odsetkami. Ustalił, że powodowy Zakład zapłacił odszkodowanie w tej wysokości za szkodę powstałą w mieniu Zakładów Energetycznych S.A. w P. wskutek pożaru, którego przyczyną był przejazd pociągu z niesprawnym wagonem. Odpowiedzialność za to ponoszą pozwane Koleje na podstawie art. 435 k.c.

Od tego wyroku apelację wnieśli pozwane Koleje, a Sąd Apelacyjny w Poznaniu wyrokiem z dnia 28 kwietnia 1998 r. zmienił wyrok Sądu Wojewódzkiego i zasądzoną kwotę obniżył do wysokości 62 547,84 zł z odsetkami. Sąd Apelacyjny uwzględnił zgłoszony przed Sądem pierwszej instancji zarzut

przedawnienia roszczenia przekraczającego tę kwotę.

Kasacja powoda – oparta na obu podstawach z art. 393¹ k.p.c. – zawiera zarzut naruszenia art. 84, 85, 321, 378 § 1 i 2, art. 382, 386 k.p.c. oraz art. 123 § 1 i 2, art. 124, art. 442 § 1, art. 828, 60 i 455 k.c., oraz wniosek o uchylenie zaskarżonego wyroku oraz przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Istota podniesionych w kasacji zarzutów sprowadza się do podważenia stanowiska Sądu Apelacyjnego, że przypozwanie pozwanych Kolei (art. 84 k.p.c.) nie przerwało biegu przedawnienia roszczenia regresowego.

Przypozwanie, o którym mowa w art. 84 k.p.c., jest instytucją prawa procesowego. Według § 1 tego przepisu, przypozwanie może nastąpić wówczas, gdy w razie niekorzystnego rozstrzygnięcia procesu przysługiwałoby stronie roszczenie względem osoby trzeciej albo osoba trzecia mogłaby wystąpić z roszczeniem przeciwko stronie. Powszechnie przyjmuje się, że procesowym skutkiem przypozwania jest, zgodnie z art. 85 w powiązaniu z art. 82 k.p.c., pozbawienie osoby przypozwanej zarzutu *male gesti processus*. Takie sformułowanie przepisów nie uniemożliwia jednak przyjęcia, że przypozwanie wywierać może jeszcze inne pozaprosesowe skutki, które wynikać już będą z poszczególnych przepisów prawa materialnego.

Wato jednak zauważyć, że sformułowanie art. 74 § 1 d.k.p.c. (powstałego z połączenia rozporządzeń Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 29 listopada 1930 r. i z dnia 27 października 1932 r., ogłoszonego jako tekst jednolity w obwieszczeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 25 sierpnia 1950 r., Dz.U. Nr 43, poz. 394) było szersze. Przepis ten stanowił, że przypozwanie ma służyć zachowaniu skutków prawnych w stosunku do osoby trzeciej, a więc skutków w zakresie stosunków łączących stronę z osobą trzecią. Stąd też przyjmowano, że instytucja przypozwania pomyślana jest dla przypadków, w których w myśl prawa cywilnego konieczne jest zawiadomienie osoby trzeciej o toczącym się procesie, a ponieważ skutki materialnoprawne przypozwania nie zostały określone w przepisach prawa procesowego, postanowień w tym zakresie szukać należało w innych przepisach, np. w kodeksie zobowiązań.

Art. 279 pkt 2 k.z. wymieniał przypozwanie, jako jedną z czynności przerywających bieg przedawnienia. Dlatego też w czasie, w którym obowiązywał ten przepis, nie było żadnych wątpliwości co do tego skutku przypozwania.

Jednakże sytuacja zmieniła się, gdy art. IV pkt 1 ustawy z dnia 18 lipca 1950 r. – Przepisy wprowadzające przepisy ogólne prawa cywilnego (Dz.U. Nr 34, poz. 312 – dalej "p.o.p.c.") uchylił omawiany przepis kodeksu zobowiązań wobec uregulowania zagadnienia przerwy biegu przedawnienia w art. 111 pkt 2 p.o.p.c. Rezygnując z wyliczania poszczególnych czynności przerywających bieg przedawnienia, ustawodawca przyjął zasadę, że przerwanie biegu tego terminu następuje „przez każdą czynność przedsięwziętą w celu dochodzenia roszczenia przed sądem”. Uznanie zatem przypozwania za czynność przerywającą bieg przedawnienia zależało od tego, czy można przyjąć, że jest ono czynnością „przedsięwziętą w celu dochodzenia roszczenia”. Przeważający pogląd, że przepis art. 111 pkt 2 p.o.p.c. swoim zakresem odpowiada dawnemu art. 279 pkt 2 k.z., prowadził do uznawania, że przypozwanie jest nadal czynnością, z której dokonaniem prawo materialne wiąże przerwanie biegu przedawnienia.

Sytuacja uległa jednak zmianie wobec przyjęcia w art. 123 § 1 pkt 1 k.c. nowej, odmiennej redakcji przepisu regulującego przypadki przerwania biegu przedawnienia. Przyjęto bowiem, że „bieg terminu przedawnienia przerywa się przez każdą czynność przed sądem (...) przedsięwziętą bezpośrednio w celu dochodzenia lub ustalenia albo zaspokojenia lub zabezpieczenia roszczenia”. Podkreślono więc w nim wyraźnie bezpośredniość czynności, przerywającej bieg przedawnienia, w zmierniu do dochodzenia lub ustalenia roszczenia. Ta cecha eliminuje więc liczne czynności, z którymi poprzednio wiązano skutek w zakresie przerwania biegu przedawnienia, w tym przypozwanie. Z procesowego celu tej instytucji wynika bowiem wyraźnie, że nie można zaliczyć jej do czynności zmierzających bezpośrednio do dochodzenia lub ustalenia roszczenia.

Wychodząc z tych założeń, niepodobna podzielić poglądu skarżącego, że przypozwanie (art. 84 k.p.c.) przerywa bieg przedawnienia roszczeń regresowych przewidzianych w art. 828 § 1 k.c.

Z tych względów Sąd Najwyższy orzekł na podstawie art. 393¹² k.p.c., jak w sentencji.